

คิดถึงอาฟ่อ: แท็นเจี้ยง

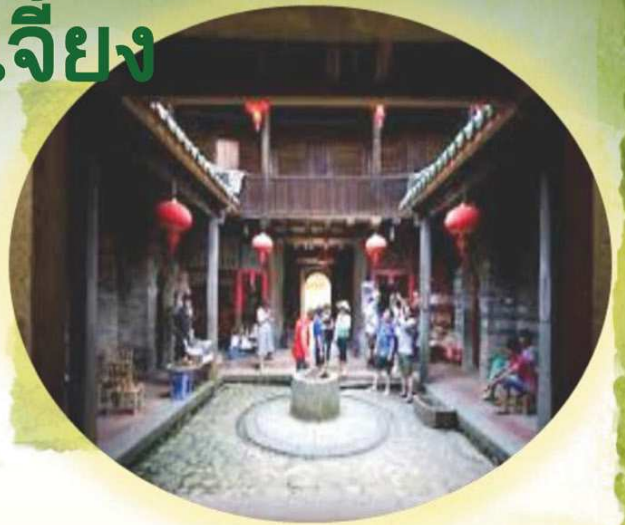
นึกย้อนอดีตสมัยก่อนถ้าอาฟ่อจะไหว้เจ้าองค์ไหน ที่ในบ้านไม่ได้ตั้งหิ้งไหว้ อาฟ่อมักจะกางโต๊ะพับ ตั้งไหว้บริเวณที่เรียกว่า **"แท็นเจี้ยง"** (天井: เป็นสำเนียงเรียก : หม่อมย่นของผู้ให้ข้อมูล... บางสำเนียงเรียก "เทียนเจี้ยง") ซึ่งอยู่บริเวณกลางบ้าน ... ลาน แท็นเจี้ยง นี้เรียกได้ว่าเป็นเอกลักษณ์อีกอย่างหนึ่งของบ้านสไตล์ฮากกา เลยกี่ว่าได้

แท็นเจี้ยงของที่บ้าน จะมีสระน้ำ เวลาฝนตก ก็รองน้ำฝนได้ เอาไว้ใช้อาบ ใช้ซักล้าง และที่ใกล้ๆกับสระก็มีบ่อน้ำ เวลาจะใช้น้ำก็ตักขึ้นมาใส่ในสระที่อยู่ข้างๆ เลยสะดวกในการ ซักผ้า ล้างจานในช่วงเทศกาล (เพราะปริมาณงานที่เยอะ) และยังเป็นบริเวณที่ใช้ตากผ้า ตากผักแห้ง ตากอาหารแห้ง เพราะมีแดดส่องถึง เรียกได้ว่าเป็น **ลานอเนกประสงค์** ประจำบ้านเลยก็ว่าได้ และยังทำให้ในบ้านสว่างโดยไม่ต้องเปิดไฟ อากาศถ่ายเทได้สะดวก นับว่าเป็นภูมิปัญญาอันชาญฉลาดของชาวฮากกาอีกอย่าง

แท็นเจี้ยง, เทียนเจี้ยง ส่วนใหญ่จะพบเห็นได้จากบ้านของคนฮากกา เทียนเจี้ยง (天井) ภายในบ้านคนฮากการูปทรงตัวผู้ย่น (回)^ก

และมักจะทำไว้ที่ส่วนหน้าบ้าน (บางแห่งอาจจะทำไว้ที่ส่วนอื่นของบ้าน ขึ้นกับความเหมาะสมของแต่ละที่)

อ้างอิง: ก,ข,ค <http://hakkapeople.com/node/3855>
http://www.bjlx.com/bj_detail_1191.html

(1) เทียนเจี้ยงหรือแท็นเจี้ยง ส่วนมากมักจะทำบ่อน้ำไว้ที่กลางลานส่วนหน้าบ้าน ภาพประกอบจาก : <http://hakkapeople.com/node/3855>

(2) ภาพประกอบจากอินเตอร์เน็ต "เทียนเจี้ยง" ลาน อเนกประสงค์ของคนฮากกา

เรื่องคิดถึงอาฟ่อ โดย วัฒนา ธรรมบัญญัติ
ร่วมคิดถึงอาฟ่อและเขียน โดย อิชยา สกุลจารุสุทธิ

ที่บ้านของโห่ง (ผู้เขียน) เมื่อก่อนตอนเด็ก ๆ จำได้ว่าอาป้าเจาะหลังคาที่หลังบ้าน แล้วทำเป็นบานเลื่อนเปิด-ปิดได้ และทำเป็นสระน้ำเล็ก ๆ ไว้ด้วย โห่งเป็นคนดึงเชือกที่บานเลื่อนนี้ในเวลาค่ำ และตอนเช้าอาป้าจะมาดึงเปิดใหม่ เวลาที่ฝนตกก็เล่นน้ำกันตรงนี้ บางครั้งอาแม่ก็ใช้ตากผ้าแห้งพวกช่อก้อนตากหัวหอม กระเทียมก็มี แต่ไม่มีบ่อน้ำเพราะใช้น้ำประปาแล้ว

ลักษณะการสร้างบ้านแบบมีลานเปิดโล่งนี้ เป็นวัฒนธรรมการสร้างบ้านของชาวจีน บ้านแบบนี้เรียกว่า "ซื่อเหอหยวน" (四合院) ^๒.... ซื่อเหอหยวนประกอบขึ้นด้วยบ้านสี่หลัง ซึ่งสร้างอยู่ล้อมรอบลานบ้านตรงกลาง ใช้เป็นที่สำหรับเล่าเรียน, ออกกำลังกายหรือชมวิวยุทธศาสตร์ มีลักษณะคล้ายตัวอักษร "โ ซว" (口) ลานโล่งและรูปโครงสร้างของซื่อเหอหยวน คงได้มีวิวัฒนาการเรื่อยมาในหมู่ชนฮากกา (ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน)

จากลานโล่งสู่เทียนเจี้ยง วัฒนธรรมการสร้างบ้านของคนฮากกา เบื้องล่างมีแท่นเจี้ยง เบื้องบนมีเทียนซุง (天窗) ^๓ ซึ่งตามคติความเชื่อที่ว่าเมื่อเวลาทำการไหว้เจ้าจะสามารถสื่อถึงฟ้าได้ด้วย ในประเทศไทยยังพอจะหาชมบ้านฮากกาที่มีแท่นเจี้ยงได้ เช่น ที่คลองแวง ทุ่งสูง อ.หาดใหญ่ ศาลเจ้าแม่กวนอิมและเป็นโรงเจ ที่แถว ๆ ซอยวัดสังข์กระจาย กทม. ฯลฯ จากเทียนเจี้ยงสู่โรงเจ... ด้วยความคิดถึงอาพ่อเหมือนกัน

ที่โรงเจแห่งนี้โห่งเคยตามอาพ่อไปไหว้เจ้า, ชิตใจและอยู่ถือศีล ที่นี้มีการทรงเจ้าเรียกวิญญาณของญาติที่ตายไปแล้ว มาถามเรื่องราวผ่านร่างทรง ... ผู้ทำหน้าที่ร่างทรงนี้ถือศีลและกินเจชั่วชีวิต โห่งเรียก "อาเจียง" เขียนผิดสำเนียงจกชอฮกย หรือ "อาเนี่ยว" ในสำเนียงแต้จิ๋ว เราจะรู้ว่าใช่ดวงวิญญาณของญาติเราได้ จากการสังเกตลักษณะท่าทาง ที่ร่างทรงแสดงออกมา เช่น พุดไปก็โอไป, นั่งเกาแขน, นั่งยกขาถอดเข้า ฯลฯ ปัจจุบันได้ข่าวว่าคนทรงป่วยไม่ทราบว่าเป็นการทรงหรือยัง

Story by:: Max & Ichaya

Writer by :: อิชยา

8/พ.ค./57